

Název tématu: **Vesnice**Autor libreta: **Libor Kodýdek, Mgr. Ivana Sieberová**

Za vůdčí motiv by bylo vhodné zvolit trojdílný dům s typickými znaky pro náš region včetně černé kuchyně a komory, a případně i včetně průhledu do podkroví. Tématu vesnice vymezený rohový prostor by byl pojatý jako průchozí věrné kulisy s různými průhledy. Kulisy budou obsahovat historické konstrukce. Například originál stropního trámu, části historické srubové a rámové konstrukce, do které budou osazena ostění s dveřmi apod. Ideálně bychom rádi představili i různé typy zastropení (poval x záklop) a na části roubení hliněné omítky. V jednotlivých částech (koutech prostoru) by byly představeny různé předměty vztahující se ke konkrétnímu prostoru a činností v domě:

- např. světnice s kamny a pecí, se svatým koutem (v něm stůl, židle, lavice, truhla, koutní skříňka, podmalby pod stropem), vhodným nábytkem (mísníkem, skříní, kolébku), ošacením, hračkami, předměty denní potřeby atd., popřípadě nějaká podomácká výroba (dědek – strouhací stolice na výrobu ze dřeva, např. šindelů či hraček apod.), případně i nějaké to domácí zvíře (např. koza, slepice, kuřata);
- černá kuchyně skutečně černá, nejlépe s dehtovým aroma, ideálně se simulovaným ohništěm, uzeným masem v sopouchu komína a konkrétním vybavením, třeba i s průhledem do pece; samozřejmě prostor černé kuchyně bude vzhledem k nedostatku prostoru nutno řešit náznakově kulisami; konkrétní řešení bude projednáno ve spolupráci s architektem;
- komora jako sklad náčiní a pomůcek v domácnosti, např. s lůžkem se slamníkem pro dcerku hospodáře (zde se nabízí představit i propriety mladých dívek), truhla, moučná truhla, pytlíky s luštěninami a bylinami, stojan na vajíčka, stojan na chleba, náradí a nástroje pro činnosti kolem hospodářství např. máselnice, lis na tvaroh atd., může být představen i svět chlapců (třeba na půdě);
- půdní prostor by byl situován nad prostorem světnice, byl by přístupný po historickém schodišti, nosnou konstrukcí by byla konstrukce nároží obytné místnosti (světnice) s typickými zdobenými záhlavími nároží; část půdního prostoru by byla s průhledem na doškovou, šindelovou i keramickou krytinu, prostor lze vybavit sušenými bylinami a předměty, které tam patří (seno, sláma, stojan na chleba, byliny), půdní prostor lze prezentovat i jako sýpku náznakem typické roubené klenby;

- součástí prostoru by měly být jedna, dvě, tři nevelké do prostoru situované prosklené vitríny na model stavení Lučice čp. 2 z roku 1556 a na další drobné předměty, dokumentující každodenní život; pro zasklené niky by se daly využít i stěny prostoru mimo roubení, které by bylo simulováno roletami či žaluziemi s obrazovými výjevy.

V těchto kulisách lze představit i přípravu stravy a zpracování některých zemědělských produktů včetně úzkého výběru náčiní a náradí s tímto spojených. Na ucelené představení předmětů zemědělské výroby nezbyde v expozici místo. Pro prezentaci tohoto okruhu vesnického života bude vhodnější skanzen. Ale do této stálé expozice by bylo vhodné tuto problematiku uvést vizuálně. Stejně tak i předměty řemeslné výroby, technologické věci a technické památky a zařízení budou nastíněny patrně jen v digitální audiovizuální formě. V prostoru této části expozice budou i předměty, na které si návštěvník bude moci sáhnout, drobnější předměty by bylo dobré představit v nějakém vhodném zásuvkovém systému. Dětské hračky by mohly být umístěny do vhlédů nízko u země – ve výšce malých dětí, případně zapojeny do dětského pracovního listu. Vhodný systém bude navrhnut ve spolupráci s architektem. Konkrétní návrh vybavení a množství předmětů bude závislé na tom, jak velký prostor bude k dispozici a na návrhu zpracovatele výtvarněprostorového řešení. Prostory by se mohly přizpůsobovat a částečně obměňovat či doplňovat v průběhu roku: např. Vánoce, Velikonoce, nebo jaro jako celek (slepice či husa na jaře ve světnici s mladými kuřaty či housaty), život v letních časech, nebo žně, dožínky, draní, přástky, ale i narození, svatba i smrt by zde měla své místo a k tomu vhodný audiovizuální doprovod. Tuto část expozice bychom směřovali asi do časového úseku 1700–1900. Starší úseky dějin venkova by byly řešeny pouze solitérními předměty, modely a archeologickými artefakty, které by mohly být např. v nikách či jinak řešených vitrínách. Část předmětů by byla prezentována v digitální formě stejně jako mladší oblasti života na vesnici. Vývoj a stavební tradice lidové architektury v regionu, typy staveb včetně technických a lidové sakrální architektury, stejně tak podrobné zvykosloví lidového roku a všechna spektra venkovského života by byla představena převážně v digitální audiovizuální formě. Součástí prostoru části Vesnice ve stálé expozici by bylo také několik stanovišť, kde by si nejen děti mohly vyzkoušet některé pracovní postupy (mletí obilí, předení na vřetánku, tkaní na stávkou atd.) nebo tematicky zaměřené činnosti v závislosti na obměnách prostoru v průběhu roku (výroba vánočních a velikonočních zvykoslovných předmětů apod.).